

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	20247 - Història Econòmica de les Societats Industrials
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	20247 - Història Econòmica de les Societats Industrials
Crèdits	4 presencials (100 hores) 2 no presencials (50 hores) 6 totals (150 hores).
Grup	Grup 1, 1S(Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professors	Horari d'atenció alumnat					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Gonçal Artur López Nadal glopez@uib.es				No hi ha sessions definides		

Titulacions on s'imparteix l'assignatura

Titulació	Caràcter	Curs	Estudis
Grau d'Història	Optativa	Quart curs	Grau

Contextualització

Vagi per endavant el meu desacord quan fa la implantació d'un model estricament universal quan fa l'elaboració de les guies docents de TOTES LES ASSIGNATURES que compren la totalitat dels plans d'estudis de les carreres universitàries. Dificilment podrem establir uns mateixos paràmetres que serveixin unitàriament per tots els estudis. La seva dinàmica –com ara la corresponent a les sessions teòriques/pràctiques- ja porta implícita aquesta evidència. Malgrat els esforços fets per tal de “quadrar” l'estructura de les guies docents segons els criteris que ens han estat lliurats, hom és conscient de la seva dificultat de dur-lo a la pràctica. Resta, doncs, dins el terreny de l'especulació i dels possibilismes el que algunes de les guies docents, i en concret la que aquí es presenta pugi respondre a la que es seguirà al llarg del curs acadèmic. Només el resultat de l'experimentat en el seguiment del nou sistema, especialment al llarg dels primers anys, podrà servir per a confeccionar amb un mínim de fermesa la guia ideal d'aquesta i segurament d'un bon nombre d'assignatures similars.

La universitat ha estat, des del seu naixement, un autèntic forus de debat. La llibertat del docent en aplicar els seus criteris ha donat lloc al que ha esdevingut un dels distintius fonamentals de la docència d'ensenyament superior: la llibertat de càtedra. Els plantejaments que es desprenen de la normativa a la qual respon la presentació de la GUIA DOCENT, seguint criteris pedagògics pretesament científics qüestionen, al nostre entendre el vertader esperit universitari, en pretendre encaixar dins uns paràmetres closos el que tot docent universitari hauria de defensar en ares d'una persistent renovació i del sentit de utilitat social de la disciplina que imparteix. Tot i amb això, partint lògicament de l'experiència sostinguda al llarg de més de vint anys d'ensenyament amb un sistema que declina, confeccionam a les planes següents l'estructura de la “nova” assignatura tractant de fer viable els bons resultats aconseguits fins ara amb les línies directrius establertes des

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	20247 - Història Econòmica de les Societats Industrials
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

dels laboratoris on s'han germinat. Esperem que el resultat sigui el menys calamitosos possible per l'alumnat sobre els quals s'hauran d'experimentar el nou sistema docent universitari.

Requisits

D'entrada, com s'ha indicat abans, no es demana cap requisits pel seguiment del assignatura. El seu ampla abast –veure apartat “Competències”- pressuposaria, d'entrada, un mínims coneixements previs adquirits durant l'ensenyament mitjà. Això, però, resulta extraordinàriament complex atesa la inevitable aleatorietat amb la qual s'han estudiar prèviament les disciplines vinculades amb les ciències socials, entre elles, la història. Per això, més que requeriments el que caldria demanar es predisposició per entendre el que passa, el com hem arribat a ser on som .

Essencials

Com no podia ser d'una altra manera, la proves d'accés universitari i en concret quan fa una disciplina d'abast més aviat considerable quan implica la possibilitat de ser cursada per un bon grapat d'alumnes, no pressuposen una preparació adient per part dels que l'hauran de cursar. L'assignatura, s'ha dit abans, s'imparteix al primer semestre del primer any universitari pels estudiants d'economia. A diferència del que succeeix al altres carreres de nivell més experimental –com ara els mateixos estudis d'infermeria- hores d'ara no es demana cap nota rellevant la qual cosa impedeix l'aconseguit del clima ideal per discutir i debatre. Davant això, l'únic que hom gossa recomanar és el seguiment, puntual, de la realitat política i econòmica del present, un estar al dia sobre tot allò que succeeix en el món, de l'evolució dels blocs econòmics i polítics que l'integren i dels sistemes canviants que es van generant en una dimensió temporal progressivament més curta.. Així de senzill, encara de vegades sembli demanar massa!.

Competències

Hom s'estima més emprar el distintiu d'OBJECTIUS . De bell nou, ens trobam davant conceptes que en el pitjor sentit de l'esperit “globalitzador” són emprats en extrapolar tot un vocabulari d'entrada força específic a terrenys on difícilment tenen explicació possible. I no tot es mera semàntica!

Específiques

1. L'objectiu fonamental de la història econòmica no és una altre que el comprendre el món on vivim a través del coneixement de les transformacions econòmiques que l'han fet possible. l'economia, nogensmenys, no es pot contemplar com un sector aïllat de la política i de la realitat social. Tot està inel·ludiblement entrelligat . Es ben cert que el fet humà no és un mer fet econòmic; el món dels “sentiments”, de les “ideologies”, de les “relacions socials”, de la cultura, de les mentalitats ... etc, també hi compta, I molt. L'economia, emperò, ofereix una dinàmica eminentment racional; els seus arguments son, de fet, intel·ligibles; amb molt són els mes bons ‘entendre. La Història Econòmica té com a finalitat aportar els elements que condueixin a la comprensió dels canvis que s'ha produït al llarg de la humanitat. No cal tant saber com a entendre. En això es diferencia clarament de la història en general, la que es predica a les facultats d'Humanitats, on la disciplina es tractada més com a tal – humanitat- que com a ciència social. La història econòmica fuig, doncs, d'aquest propòsit acientífic responent a la seva constitució com a autèntica ciència social, dins la qual s'incorpora igualment l'economia. Per aquesta raó, la història econòmica esdevé així mateix una doble ciència auxiliar, ja pel que fa la comprensió global historia,- ara des de la perspectiva eminentment econòmica- ja igualment

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	20247 - Història Econòmica de les Societats Industrials
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

pel seu esdeveniment en una “economia aplicada”, es a dir, un suport tèric pel millor coneixement del fet econòmic. Per tot això, la història econòmica s’erigeix com una disciplina d’extraordinària utilitat. Especialment per que la seva finalitat no és una altra que la de d’ajudar a contribuir a fer un mon millor. !..

Genèriques

1. Capacitat de comunicar-se amb fluïdesa en el seu entorn i treballar en equip (CG4)...
2. Capacitat d’analitzar els problemes amb esperit crític, amb rigor i precisió (CG5).

Continguts

A hores d’ara, sense tenir constància del temps a dedicar a les sessions dites teòriques, com tampoc a la multiplicitat de feines que comportaran les tutories en grups. sembla poc prudent assenyalar amb solidesa la natura dels continguts de l’assignatura nova. Partint de l’experimentat fins el moment, consideram que es bo introduir l’estudi del canvi econòmic a partir de les transformacions econòmiques que ha conegut la nostra formació social. Naturalment, l’ideal seria poder parlar dels canvis econòmics mundials al llarg de la història, objectiu impossible d’abarc ar pels condicionaments que pesen sobre l’assignatura. Això comportar tancar la dimensió geogràfica-econòmica i tractar, de forma directa, el passat i el present de l’espai, concret, que ens envolta: l’Europa occidental i, amb posterioritat, els Estats Units d’Amèrica, potser el Japó, l’Índia i la Xina de l’actualitat. Això, naturalment, implica dividir el temari en distintes parts de contingut molt desigual. A tenor de la seva magnitud i de la importància que té per l’enteniment del món actual, les economies considerades “antigues” –precapitalistes- hauran de ser exposades en escasses sessions; i mes encara en haver de reduir les sessions dites magistrals o teòriques. . El gruix del curs respondrà als orígens del nostre sistema econòmic –la Revolució Industrial- i als problemes generats pel seu desenvolupament des del moment que han anant forjant, al llarg del temps i amb processos d’adaptació forçada, les successives reorganització del sistema. La recessió econòmica mundial de l’actualitat és un paradigma evident

Sota aquests paràmetres i a manera de síntesi avençada del programa, concret, de l’assignatura el temari quedaria contemplaria el següent esquema estructural

Continguts temàtics

20247. Història Econòmica de les Societats Industrials

Metodologia docent

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Classes teòriques	Classes magistrals	Grup gran (G)	De bell nou ens trobam amb la problemàtica ja exposada. L’assignatura HISTÒRIA ECONÒMICA, que s’imparteix durant el primer semestre del primer curs no pot oferir la dualitat teòrica-pràctica convencional segons marca el model de Guia Docent fixat per la UIB. Al moment de redactar el text present (darreries d’abril de 2009), manquen . encara directrius precises al respecte. De no imposar-se altres formes d’organitzar-les les sessions seran eminentment teòriques amb les explicacions precises

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	20247 - Història Econòmica de les Societats Industrials
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
			sobre la temàtica abans presentada. D'haver d'incloure tutories en grups reduïts, es repartirà "joc" entre els alumnes, A les tutories diguem-ne convencionals (així com a les electròniques) es mantindrà el sistema emprat fins el moment d'atenció, suggeriments, i correcció de proves. Amb aquesta salvetat, tota la resta queda condicionada per l'estructuració del nou curs.
			Quan fa l'activitat de treball no presencial la situació, d'entrada, no ha d'oferir cap problemàtica específica ja que l'alumnat que opti per aquesta sort de feines disposarà del elements necessaris per dur-lo a terme

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual		De bell nou ens trobam amb la problemàtica ja exposada. L'assignatura HISTÒRIA ECONÒMICA, que s'imparteix durant el primer semestre del primer curs no pot oferir la dualitat teòrica-pràctica convencional segons marca el model de Guia Docent fixat per la UIB. Al moment de redactar el text present (darreries d'abril de 2009), manquen . encara directrius precises al respecte. De no imposar-se altres formes d'organitzar-les les sessions seran eminentment teòriques amb les explicacions precises sobre la temàtica abans presentada. D'haver d'incloure tutories en grups reduïts, es repartirà "joc" entre els alumnes, A les tutories diguem-ne convencionals (així com a les electròniques) es mantindrà el sistema emprat fins el moment d'atenció, suggeriments, i correcció de proves. Amb aquesta salvetat, tota la resta queda condicionada per l'estructuració del nou curs.
		Quan fa l'activitat de treball no presencial la situació, d'entrada, no ha d'oferir cap problemàtica específica ja que l'alumnat que opti per aquesta sort de feines disposarà del elements necessaris per dur-lo a terme

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut de l'alumnat i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Estimació del volum de treball

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball presencial		100	4	66.67
Classes teòriques	Classes magistrals	100	4	66.67
Activitats de treball no presencial		50	2	33.33
Estudi i treball autònom individual		50	2	33.33
Total		150	6	100

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	20247 - Història Econòmica de les Societats Industrials
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Clases magistrals

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (Recuperable)
Descripció	De bell nou ens trobam amb la problemàtica ja exposada. L'assignatura HISTÒRIA ECONÒMICA, que s'imparteix durant el primer semestre del primer curs no pot oferir la dualitat teòrica-pràctica convencional segons marca el model de Guia Docent fixat per la UIB. Al moment de redactar el text present (darreries d'abril de 2009), manquen . encara directrius precises al respecte. De no imposar-se altres formes d'organitzar-les les sessions seran eminentment teòriques amb les explicacions precises sobre la temàtica abans presentada. D'haver d'incloure tutories en grups reduïts, es repartirà "joc" entre els alumnes, A les tutories diguem-ne convencionals (així com a les electròniques) es mantindrà el sistema emprat fins el moment d'atenció, suggeriments, i correcció de proves. Amb aquesta salvetat, tota la resta queda condicionada per l'estructuració del nou curs. Quan fa l'activitat de treball no presencial la situació, d'entrada, no ha d'oferir cap problemàtica específica ja que l'alumnat que opti per aquesta sort de feines disposarà del elements necessaris per dur-lo a terme
Criteria d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	50% per l'itinerari A

Estudi i treball autònom individual

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (Recuperable)
Descripció	De bell nou ens trobam amb la problemàtica ja exposada. L'assignatura HISTÒRIA ECONÒMICA, que s'imparteix durant el primer semestre del primer curs no pot oferir la dualitat teòrica-pràctica convencional segons marca el model de Guia Docent fixat per la UIB. Al moment de redactar el text present (darreries d'abril de 2009), manquen . encara directrius precises al respecte. De no imposar-se altres formes d'organitzar-les les sessions seran eminentment teòriques amb les explicacions precises sobre la temàtica abans presentada. D'haver d'incloure tutories en grups reduïts, es repartirà "joc" entre els alumnes, A les tutories diguem-ne convencionals (així com a les electròniques) es mantindrà el sistema emprat fins el moment d'atenció, suggeriments, i correcció de proves. Amb aquesta salvetat, tota la resta queda condicionada per l'estructuració del nou curs. Quan fa l'activitat de treball no presencial la situació, d'entrada, no ha d'oferir cap problemàtica específica ja que l'alumnat que opti per aquesta sort de feines disposarà del elements necessaris per dur-lo a terme
Criteria d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	50% per l'itinerari A

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	20247 - Història Econòmica de les Societats Industrials
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Tot professor voldria que la seva fos l'assignatura preferencial a la qual l'alumne ha de prestar la major dedicació possible. La realitat, emperò, fa veure que la situació es totalment diferent. Oferir un llistat inabordable de llibres, manuals, monografies, seguit d'una copiosa relació d'articles esdevé un recurs absolutament inútil. Cal treballar amb una bibliografia molt puntual i del tot assequible. Això no comporta que el professor no hagi d'esmentar amb puntualitat les obres que utilitza per a la preparació de les seves classes, així com faci suggeriments sobre bibliografia adicional temàtica.

Bibliografia bàsica

Al llarg de la vintena danys del anostre experiència docent, a tenor del caire formatiu de l'assignatura –Història Econòmica Mundial, Economies Preindustrial, història Econòmica d'Espanya- ha s'ha vist sovint obligat a citar referències procedents d'altres terrenys, com ara el mateix cinema. Els cicles de cinema i Història Econòmica desenvolupat conjuntament amb el Centre cultural SA NOSTRA han estat extraordinàriament útils pel seguiment parcial del temari. Darrerament, la disponibilitat de video o CD sobre programes televisius (especialment de la Televisió Catalana) ha constituït una material complementari altament recomanat. Citem-ne dos documentals especialment oportuns, com són els referents a la sèrie EL NAIXEMENT D'EUROPA (quan afecta tot el relacionat amb la Revolució Industrial) i ELS NEGOCIS DE LA GUERRA, documental, modèlic sobre la trajectòria empresarial del mallorquí JOAN MARCH ORDINES,

Bibliografia complementària

El llistat de bibliografia inclou les següents obres

Com a llibres de lectura gairebé obligatòria, citarem els tres següents:

J. FONTANA. Introducció a l'estudi de la història. Barcelona, Crítica, 1997.

D. LANDES; La riqueza y la pobreza del as naciones. Barcelona, Crítica, diversas ediciones

V. ZAMAGNI; Historia Económica Contemporánea de Europa. Barcelona. Crítica (diverses edicions).

A títol informatiu i per a la seva disponibilitat, l'alumne deu conèixer l'existència de les obres següents
Manuals

R. ARACIL. Historia Económica Contemporánea. Barcelona, Teide 1988.

R. ARACIL, A. SEGURA, Història Econòmica Mundial i d'Espanya. Barcelona, Teide, 1993.

M. I. BARBERO, J. SABORIDO, R. BERENBLUM, G. LÓPEZ NADAL y G. OJEDA; Historia Económica Mundial. Del Paleolítico a Internet. . Buenos Aires, Emecé Editores, 2007.

R. CAMERON. Historia Económica Mundial. Madrid, Alianza Editorial Textos. 1991.

Bibliografia complementària

AA VV. La industrialización europea. Barcelona, Crítica, 1981.

D. ALCROFT, Historia de la economía europea, 1914-1980. Barcelona, Crítica, 1989.

P. ANDERSON, Transiciones del a antigüedad al feudalismo. Madrid, Siglo XXI, 1979.

A. BARCELO. Reproducción económica y modos de producción. Barcelona, Ediciones del Serbal, 1981

M. BERG, La era de las manufacturas. Barcelona, Crítica, 1987.

G. BOIS, La crisi del feudalisme a Europa a la fi de l'edat mitjana.. Barcelona, Societat Catalana d'Estudis Històrics, 1986.

M. E. CHAMBERLAIN, La descolonización. La caída del os imperios europeos. Barceloina, Ariel, 1997.

C.M. CIPOLLA, Cañones y velas. Barcelona, Ariel, 1967.

C.M. CIPOLLA, Historia Económica de Europa. Barcelona Ariel. 1979-1982

C.M. CIPOLLA, La odisea de la plata española. Barcelona, Crítica, 1999.

C.M. CIPOLLA, Las máquinas del tiempo y de la guerra. Barcelona, Crítica, 1999.

C.M. CIPOLLA; J. ELLIOT, P. VILAR y OTROS, La decadencia económica de los imperios. Madrid, Alianza Universidad, 1985.

J. ESTEFANIA, Hij@, ¿Qué es la globalización?. Madrid, Santillana, 2002.

J. FONTANA, La historia. Barcelona, Salvat. 1979

J. GALBRAITH, El Crack del 29. Barcelona, Ariel, 1976.

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	20247 - Història Econòmica de les Societats Industrials
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

J.L. GARCÍA DELGADO , J.C. JIMÉNEZ, Un siglo de España. La economía. Madrid, Marcial Pons, 1999.
C. HILL. De la Reforma a la Revolución Industrial, 1530-1780. Barcelona, Ariel, 1980
R. HILTON. "El feudalismo en Europa: problemas para el materialismo histórico", Debats, 21 (1987). pp. 45-50.
J.E. HOBSBAWM, Industria e Imperio. Barcelona, Ariel, (diverses edicions).
J.E. HOBSBAWM . la era del Imperio, (1875-1914). Barcelona, Labor, 1990.
J.E. HOBSBAWM, Historia del siglo XX. Barcelona, Crítica, 1995.
A.G. KENWOOD, A.L. LOUGHED. Historia del Desarrollo Económico Internacional. Madrid,, Istmo 1972 (diverses edicions)
C. KINDLEBERGER, La crisis económica, 1929-1939. Barcelona, Crítica. 1985.
C. KINDLEBERGER, Historia financiera de Europa. Barcelona, Crítica, 1988.
P. KRIEDTE. Feudalismo tardío y capital mercantil..Barcelona, Crítica, (diverses edicions)
A. MADISON, Historia del desarrollo capitalista. Barcelona, Ariel, 1991.
A. MADISON, The World Economy. Historical Statistics. Paris, OCDE, 2003.
J. NADAL, El fracaso del a revolución industrial en España, 1814-1913. Barcelona, Ariel, 1975.
M. NIVEAU, Historia del os hechos económicos internacionales. Barcelona, Ariel, 1972.
J. PALAFOX (coord.) Curso de Historia Económica. Valencia, Tirant lo Blanch Libros.1998.
K POLANYI, La gran transformación. México, Fondo de Cultura Económica, 1992.
J. SABORIDO (SOBRE RUSIA POSTSOVIETICA)
J.L. SAMPEDRO. El mercado y la globalización. Barcelona, Destino, 2002.
S. SCHAMA, Auge y caída del Imperio Británico, 1776-2000. Barcelona, Crítica, 2004.
J. STIGLITZ, El malestar de la globalización. Madrid, Taurus, 2002.
G. TORTELLA, Introducción a la economía para historiadores. Madrid, Taurus, 1986.
G. TORTELLA, La revolución del siglo XX. Madrid, Taurus, 2000.
E.P. THOMPSON, La formación de la clase obrera en Inglaterra. Barcelona, Crítica, 1989.
P. VILAR, Oro y moneda en la historia, 1450-1920. Barcelona, Ariel, 1974.
J. de VRIES, La economía europea en un periodo en crisis, 1600-1750. . Madrid, Cátedra. 1981.
E.A. WRIGLEY, Historia y población. Barcelona, Crítica, 1983.
Finalment, com a material d'ús progressivament emprat, és molt recomenable fer un seguiment de les monografies que, des de l'any 2002 treu trimestralment la revista LA VANGUARDIA DOSSIER.

Altres recursos

Es fara us de tot tipus de material informatic-visual:
pelicles, documentals...

Es valorara especialment les aportacions individuals de l'alumnat quan fa aquest tipus de material.